

praktijk te brengen, dan is dit een gevolg van „de lauwheid en atwijking harer leeraars“, welke door de vaderen van dien tijd reeds werd beleden en betreurd.

Voorzegt het schrijven, dat niet alle leeraars zich in deze getrouw van hun taak gekweten hebben.

En het algemeen erkende feit, dat de nalatigheid blijft voortduren, om een zoo hoogst belangrijken plicht te vervullen, wijst er op, dat zij, die zich aan dit verzuim schuldig maken, een zeer foutieve opvatting hebben van de toewijding aan de heilige bediening. Daarenboven kan het droefte feit niet langer ontkend, dat de uitnemende regelen van bijna alle christelijke kerken, waarin men op catechetisch onderwijs aandringt, een doode letter zijn geworden.

Aldus het Synodale schrijven dat, na geweten te hebben van de eischen van Gods Woord in deze, en op de nadeelige gevolgen van de onkunde in de stukken van de Gereformeerde belijdenis, aldus eindigt:

„De kinderen van christelijke huisgezinnen verkrijgen, ja een oppervlakkige, onsamenvangende kennis van Gods Woord, door er zelf in te lezen, door middel van den huiselijken godsdienst, door het onderwijs in de Zondagschool en door de prediking, maar, elke zekerheid of hoop omtrent hunne systematische en grondige kennis van de standaards onzer Kerk hangt geheel af van de getrouwheid der leeraars in dit werk, doordien het gebruik van catechistieboeken door de ouders, in lagere scholen en in Zondagscholen gaandeweg minder wordt.“

Wij verbliden ons in het rondzenden van dit stuk en hopen, dat het de gewenschte uitwerking hebben zal. Reeds is het veel, dat de kwaal onder de oogen gezien, en de strijd er tegen aangeboden wordt.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

DROEVE VERRASSINGEN.

VI.

Op een avond zat Palissy in zijn huiskamer, met zijn vrouw rustig pratende, toen er aan de deur geklopt werd. Hij opende, en een kreet van verwondering liet hij hooren, toen hij voor zich zag...

„Dag vader!“ zei het kind heel eenvoudig, niet begrijpend, dat zijn komst zulk een verbazing veroorzaakte. Niet beter werd het, toen moeder toeliep en eveneens een uitroep van verwondering niet weerhouden kon.

„Maar jongen, waar komt ge van daan, en hoe zijt ge zoo in eens weer hier?“ riep moeder, terwijl zij het jongke binnenbracht. „Is er wat gebeurd?“

Daar Nicole grooten honger en nog meer dorst bleek te hebben, werd hij eerst naar de hooren verzorgd, en toen begonnen allerlei vragen. Ten slotte kwamen vader en moeder toch alles te weten, wat zij weten wilden. 't Was, helaas, weinig goeds.

De knaap was door den leeraar vriendelijk ontvangen, en had het recht naar zijn zin. Ook was hem het leeren niet moeilijk gevallen.

Doch — dat vernam meester Bernard eerst later in allen deele — doch eindelijk gebeurde, wat lang gevreesd was. De vervolging brak uit.

De haat van het pausdom tegen de waarheid, toonde zich te feller, naarmate er, gelijk we gezien hebben, meer Protestanten op de Saintonische eilanden een schuilplaats hadden gevonden. De priesters hoopten door den sterken arm der regering, hier een goede vangst te doen, en aan de „ketterij“ voor goed een eind te maken. Koning Frans I, die toen in Frankrijk regeerde, was daarbij hun gewallige dienaar, die ook in zijn laatste dagen niet leerde inzien, hoe vreeslijk hij zich bezondigde tegen God, door diens kinderen dus te vervolgen. Wel was Frans een man van kunst en een vriend der geleerden, zoodat hij zelfs „de vader der letteren“ heet, doch met dat al was hij een man die buiten God leefde, zoo goed als zijn grootte vijand keizer Karel V. Calvijn richtte zich in de voorrede van zijn beroemd boek „de Institutie“ tot Frans I (de hervormer was zelf een Fransman). Doch hoogstwaarschijnlijk heeft Frans zich nooit verwaardigd, de woorden van Calvijn te lezen — tot zijn eigen en veler ander schade.

Zoo waren er dan soldaten en dienaren van het gerecht op het eiland verschenen, en aller eerst was het op den leeraar gemunt. Op sokken morgen zag de predikant van Gimosa plotseling zijn huis door een aantal gewapende mannen omringd. Blijkbaar meende men dat zijn vele vrienden zich met geweld tegen zijn gevangenneming zouden verzetten.

Men drong de woning binnen en maakte zich van den predikant meester. Of hij al vroeg wat hij misdaan had, 't eenig antwoord was: In naam des konings handelen wij. Ge zijt onze gevangene. Alle smeecken van zijn vrouw, zijn kinderen, van Nicole haatte niet. Men spottte er mee, en toen de leeraar nog een woord van troost en vermaning sprak tot zijn vrienden, lachten de vijanden hem uit en scholden hem voor ketter, oproermaker, verleider en bespott'en en beschimpden hem. Ten slotte werd hij als een misdadiger gebonden en tusschen gewapenden weggelied naar een gereed liggend schip. De bewakers ontzagen zich niet, den gevangene op alle wijze te schelden en te hoonen. Doch de leden zijner gemeente sterkten hem, door hem woorden uit de Schrift toe te spreken, en hem des Heeren nabijheid en sterkte toe te bidden, al riepen ook de geleiders: „Zwijgt, ellendige ketter. We zullen u onthouden; straks wordt het uw beurt.“

„We zijn allen meegestaan tot aan den zee!“ zoo besloot Nicole weenedig zijn verhaal; „maar toen konden we niet verder.“

Het kind werd te bed gebracht, maar vader en moeder bleven lang, heel lang in ernstig gesprek zitten. Het was duidelijk, dat thans het kwaad over de belijders des Heeren besloten was. Zoo bevalen zij dan hun zielen den Heere, en begaven zich ter ruste, niet wetend, wat de dag van morgen brengen zou, wel bewust dat zij in des Heeren hand waren, en in leven en sterven de Zijnen.

De zomer van 't jaar 1546 was aangebroken. Op den middag van den 23sten Juni, wandelde meester Bernard den grooten weg op, die uit het westen naar Saintes voert. Hij had weder opmetingen gedaan en ging die nu thuis in orde brengen. Want morgen was het „St. Jan“, een Roomschen feestdag, ter ere van Johannes den Dooper. Dan werd er niet gewerkt, en kon hij toch niet voort met zijn arbeid buiten. Doch daar hij natuurlijk geen „St. Jan“ meeverdie, had hij alle gelegenheid zijn arbeid rustig thuis voort te zetten.

't Was mooi weer. De warme zuiderzon scheen op groene velden en begroeide bergen, alom heerschte leven en bedrijvigheid. Doch Palissy

lette er weinig op. Want zijn hart was vol overleggingen. Hij dacht aan den trouwen leeraar van Gimosa, nu gevangen om des Evangelies wil. Hij vreesde voor zijn vriend Hanslin, den wakkeren drukker en verspreider van den Bijbel. Hij vroeg zich af, wat wellicht straks ook met vrouw en kinderen en met hem zelf gebeuren zou.

Zoo ging hij de stad binnen, weinig vermoedend, wat hem daar wachtte.

Toen hij de markt van Saintes naderde, trof hem de drukte die overal heerschte. Schijnbaar was er nu al feest. Mannen, vrouwen, kinderen, alles liep naar het plein, waar het druk toeging, terwijl nu en dan een luid geschreeuw opsteeg.

Nieuwsgierig richtte ook meester Bernard zijn schreden naar de markt, die hij toch over moest. Een ontzettend schouwspel wachtte hem.

Te midden van een schreeuwende, joelende en dartele menigte volks, ontwaarde hij de stadsdiensmaars. Zij vormden een halven kring rondom een drietal mannen, hun gevangenen. In een van hen, herkende meester Bernard duidelijk zijn vriend, den predikant van Gimosa. De anderen waren twee geloofsgenooten.

Maar hoe zagen ze er uit! Het uitgelaten volk had hen opgetoomd op de wijze van paarden, met riemen en koorden, en hen voorts met bonte linten en strikken omhangen. Zoo werden deze trouwe getuigen van Christus als beesten rondgeleid, ten spot van iedereen.

Overal werden zij beschimpd, nu eens sloeg men onbarmhartig op hen los, dan weer werden zij met schoppen en stooten voortgedreven. Ieder achtte zich vrij hen te plagen en te mishandelen. 't Waren immers maar ketteren, vijanden van de „heilige kerk“, doodschildige, door den paus veroordeeld, uitgeworpen.

En Palissy moest het aanzien, hoe zijn vriend en de twee anderen ten slotte vastgebonden werden aan palen op de markt, en daar als booswichten ten toon gesteld, om straks weder naar den kerk te worden teruggevoerd. 't Was — zij wisten het wel — 't voorspel van hetgeen hen wachtte, den marteldood.

Wij lezen in Hebr. 11: 36—38 van menschen, die

„hebben bespottingen en geeselingen geproefd, en ook banden en gevangenis; zijn gesteenigd geworden, in stukken gerasd, verzocht, door het zwaard ter dood gebracht; hebben geweld in schaapsvelen en in geitenvellen; verlaten, verdrukt, kwalijk gehandeld zijnde.“

En als ge verstaat wat daar gezegd wordt, vindt ge het doel, waartoe ze dat leden, in het slot van vers 35.

CORRESPONDENTIE.

W. v. t. H. U. zijt niet de bedoelde. Datgene waarover u spreekt is ons onbekend, en zal waarschijnlijk ook niet tot de afl. „Voor Kinderen“ behoord hebben.

HOOGENBERG.

INGEZONDEN STUKKEN.

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie.)

Den Hooggeleerden heer Prof. Mr. D. P. D. FABRIS.

Hoogachtbare Heer en Broeder!

Uw schrijven in de Amsterdamse Kerkbode naar aanleiding van een bericht uit Velzen, door De Heraut van 15 Sept. j.l. te mijner kennis gekomen, heeft mijne sympathie, voor zooverre u nadruk legt op de continuatie der Gereformeerde kerk.

Het komt mij echter vreemd voor, dat, waar gesproken wordt van „de eerste leeraar van de Gereformeerde kerk te Velzen c. a.“, u nog noodig oordeelt, daarbij te voegen, „aeldert zij de synodale organisatie ter zijde zette.“

Mij dunkt, ieder, die met zijn tijd meeleefde, moet gedacht hebben, dat sprake was van een aeldert '34 of '86 tot zilverder openbaring gekomen Gereformeerde kerk.

Ook meen ik, dat het beter geweest zou zijn, indien beschuldigingen (immers naar den vorm, waarin u schreeft, mag ik het volgende aldus noemen) als: te wettigen de bevoering onzer kerken, ons eigen doen te veroordeelen, door onze tegenstanders toe te geven en hun na te schrijven, dat wij iets nieuws zijn, los van het verleden, — gebleven waren in uw pen, de gelukkig voor zooveel beters reeds gebruikt is.

Mag iemand van zulks beticht worden, omdat hij niet opzettelijk herinnert aan 'tgeen mischien alle lezers op één na, dadelijk bij de bekende woorden gedacht hebben?

Hoogachtend,

Uw Di.

A. TAANMAN.

Velzen, 17 Sept. '01.

[Het komt ons voor, dat de inzender, die meent, dat Prof. Fabris meer rekening had moeten houden met de goede bedoeling van het gecintrineerde bericht, thans in hetzelfde enzel is vervallen, waarvan hij zijn censor een verwijt maakt.

Prof. Fabris heeft den opsteller van dit bericht niet beschuldigd van al de booze dingen, die hier worden opgenoemd, als ware het diens bedoeling geweest, de bevoering onzer kerken enz. goed te keuren.

Maar wel heeft hij, en volkomen terecht, er op gewezen, dat een onvoorzichtige terminologie gevaar oplevert voor zulke beschuldigingen.

Ook in onze kerkelijke berichten mag geen oogenblik de indruk worden gegeven naar buiten, alsof wij ons zelf als een „nieuw kerkgenootschap“ beschouwden.

En deze waarschuwing was niet overbodig.

REID.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Wierdum en Langerak, D. Hoek, cand. te Noordwijk aan Zee. — Reitsma c. a., N. J. van Goor, te Boxum. — Eizinge, G. Meijer, te Borger. — Sleuwijk, C. de Gooijer, te Bennekom.

HEDANKT: De Lier, Meynen, te Winsum. — Langerak, L. H. Duijn, te Uelsen (Gr. Benh.). — Dokum, A. J. H. Kok, te Nijmegen. — Sleuwijk, C. de Gooijer, te Bennekom.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Haamstede, J. D. Dardenne Ankringa, te Aartswood. — Steenderen, S. Ronner, te Woudsend. — Heemstede, G. Posthumus Meyjes, te Dubbeldam. — Hattem, H. J. de Groot, te Zoeterwoude. — Eden, W. A. van der Scheer, te Tiel. — Wieringerwaard, H. J. van Veen, te Berlicum. — Zuidlaande, A. P. van der Vlucht, cand. — Zuidlaan, H. Th. Rogaar, te Wildervank. — Papendrecht, P. Bokma, te Gamenen.

AANGENOMEN: Poederloijen en Loevestein, G. Th. Smit, te Langerhouw. — Leerbreek, J. E. van der Valk, cand. te Amsterdam. — Wageningen, H. J. Stegeman, cand.

HEDANKT: Polsbroek, W. Zijlstra, te Keateren. — Langerak bij de Lek, J. A. Radix, cand. — Bornum, H. Doornbos, te Scheemda. — Peins en Zweins, T. Bolt, te Grijskerke.

Geabonneerden op DE HERAUT wordt beleefd verzocht, de abonnementsgelden over het kwartaal, eindigende 30 Sept. a.s. ten bedrage van f 1.20, per postwissel over te maken, welken men gelieve te adresseren aan De Administratie van „De Heraut“ Amsterdam.

Op ontvangst van den postwissel wordt den afzender daarvan bericht gezonden.

DE ADMINISTRATIE.

Amsterdam, September 1901.

Advertentien.

L. G. WEISZ & Co.,

Commissionairs in Effecten,

WESTERMARKT No. 21

AMSTERDAM.

Vraagt:

Packard-Orgel

met HARP en PUP-DIAPASON.

De schoonste registers voor Solo-spel.

Bij

GOLDSCHMEDING,

Warmoesstraat 144

en Keizersgracht 305,

AMSTERDAM,

en bij H. H. Agenten.

DE HELD is heden

VERSCHENEN!

Men koope bij zijn boekhandelaar of bij den Uitgever H. C. Voorhoeve Jzn. te Den Haag, — indien men nog niet inteekeende op „De Held van Spionkop“, — een exemplaar van dit nieuwe verhaal van den bekenden schrijver L. PENNING.

Dit boek is het vervolg op „De Leeuw van Modderspruit“, waarvan in korten tijd meer dan tienduizend exemplaren werden verkocht. Hoewel „De Held van Spionkop“ 40 bladzijden dikker is dan zijn voorganger, is de prijs nochtans gebleven op: 75 Cts. ingenaaid en f 1.25 gebonden. Het boek is versierd met 4 fraaie platen, geteekend door WILM STEERLINX, terwijl de zeldzaam schoon uitgevoerde prachtband in zes kleuren is gedrukt.

Groningsche Hypotheekbank voor Nederland,

Gevestigd te GRONINGEN.

Commissarissen: Prof. Mr. D. P. D. FABRIS, J. H. DE WAAL MALEFIJT, A. W. SCHIPPERS, Jhr. H. A. WTEWAALL VAN STOEETWEGEN, H. LUKING, Mr. P. DIELEMAN, E. G. WENTINK.

Raad van Toezicht: J. BOUWES, Jhr. TERPSTRA, Mr. H. VAN DER VEGTE.

Verstrekt geld op eerste Hypotheek, zonder vooruitbetaling van rente. Geeft uit 4 pCt. Pandbrieven, koers 99 pCt. in stukken van f 1000.—, f 500.—, f 100.— en f 50.—, verkrijgbaar ten kantore der Bank, bij hare Agenten en bij alle Commissarissen en Makelaars in effecten; te Amsterdam bij de Heeren L. G. WEISZ & Co., Westermarkt 21 en bij de Agenten: E. J. RADIUS en H. J. DANE, Tusschlandstraat 3.

De Directie:

M. BROUWER, Mr. W. SWITERS, F. J. BOLT.

Dr. A. KUYPER.

Antirevolutionair, 66k in uw huis-

gezin. f 0.60

De Christus en de sociale nooden

en Democratische klippen. f 0.30

De crisis in Zuid-Afrika. Uit de

„Revue des deux Mondes.“ Vertaald

door C. K. ELOUT. f 0.50

De Schoolkwestie. No. 1—6. 1875.

Elk nummer. f 0.10

No. 1. Naar aanleiding van het onder-

wijsdebat in de Kamer. Rede-

voering van Dr. A. KUYPER

in de zitting der Tweede

Kamer van 7 December 1874.

„2. De scherpe resolutie en het

decreetum horrible.

„3. Grieven tegen de schoolwet

en het geheim verdragen.

„4. Het redmiddel.

„5. De schoolwet voor de vier-

schaar van Europa.

„6. Is het restitutieselc onuit-

voerbaar? (Uitvoeracht.)

Evolutie. Rede bij de overdracht van

het rectoraat aan de Vrije Univer-

siteit, op 20 October 1899 gehouden. f 0.50

Handenarbeid. f 0.15

Het Calvinisme. Zes Stone lezingen

in October 1898 te Princeton (N.J.)

gehouden. Tweede, goedkope uitgave

Gebonden. f 1.10

Het Calvinisme, oorsprong en waar-

borg onzer constitutionele vrij-

heden. Eene Nederlandsche gedachte.

Tweede druk. f 0.90

Het Sociale vraagstuk en de Chris-

telijke religie. Rede bij de opening

van het Sociaal Congres op 9 No-

vember 1891. f 1.—

Maranatha. Rede ter inleiding van

de Deputatenvergadering, gehouden

te Utrecht op 12 Mei 1891. f 0.25

Niet de vrijheidsbodem, maar het

Kruis. Toespraak ter opening van

de tiende Deputatenvergadering in

het eeuwjaar der Fransche Revolutie.

Proeve van pensioenregeling voor

werklieden en hun gelijken. f 0.40

Varia Americana. f 1.25

Gebonden. f 1.75

Volharder bij het Ideaal. Openings-

woord ter Deputatenvergadering van

17 April 1901. f 0.25

Welke zijn de vooruitsichten voor

de studenten der Vrije Univer-

siteit? Rede ter inleiding van de

Leeuwarder meeting, op 5 Juli 1882. f 0.40

BOEKHANDEL.

Amsterdam. VOORHEER.

Pretoria. HÖVEKER & WORMSER.

Wed. P. VAN EIJK & ZONEN,

(voorheen JOHANNES KRAMER & Co.),

Dam 15-17 en Vijgendam 12.

Kopen en verkoopen EFFECTEN en vreemde COUPONS. Wisselen Gouden en Zilveren MUNTEN en vreemde BANKNOTEN. Sluiten PROLONGATIEN en BELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO tot dagelijks vast te stellen rentekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering.

Gevestigd te AMSTERDAM, Keizersgracht 547 en 549.

Maatschappelijk Kapitaal: Een Millioen Gulden.

Commissarissen:

Mr. Th. HEEMSKERK, L. J. S. VAN KEMPEN, H. W. VAN MARLE, Jhr. Mr. A. F. DE SAVORNIN LOHMAN, J. E. N. Baron SCHIMMELPENNING VAN DER OYE.

Directeuren: H. J. VAN VULPEN en H. SERET.

De Maatschappij sluit alle soorten verzekeringen KAPITAAL en LEEFENTE tot elk bedrag.

Bij J. H. KOK, te Kampen, verschenen:

Drie kleine Vossen

door

Dr. A. KUYPER.

Prijs f 0.80. In fraaie Stempelb. f 1.25.

Schepping of

Ontwikkeling

door

Dr. H. BAVINCK.

Prijs f 0.50.

BREEBAART'S

GROOTE OPRUIMING ORGELS

van f 35. / 50. / 60. / 70. / 80. / 90. / 110 ca.

WEGENS VERBOUWING tijdelijk adres:

DAMRAK 24.

ORGELHANDEL.

VERSCHENEN:

HET TEEKEN

DES KRUISES.

EEN VERHAAL UIT DEN TIJD VAN NERO,

DOOR

WILSON BARRETT.

UIT HET ENGELSCH VERTAALD DOOR S. C.

Met 26 Illustratien.

Prijs f 2.25. In stempelband f 2.90.

BOEKHANDEL.

Amsterdam. VOORHEER.

Pretoria. HÖVEKER & WORMSER.

Bij J. H. KOK, te Kampen verschenen:

Salomo's Spreuken.

Gerangschikt en verklaard door

J. KOK.

Prod. te Nijmegen.

2e DRUK, compleet in 2 deelen.

Deel I. Prijs f 1.90 (25 vel druks).

In linnen stempelband wordt de prijs met

f 0.50 en in marocce lederen stempelband met

f 0.75 verhoogd.

Bij elken soliden Boek, is dit werk te verkrijgen of ter inzage te bekomen. Tegen

inzending van het bedrag, wordt de uitgever het

franco thuis.

Vraag bij den Uitgever

of bij den Boekh. het PROSPECTUS met